

Jari Kostama
14.11.2022

Maa- ja metsätalousministeriö

Asia: VN/26649/2022 Lausuntopyyntö luonnoksesta kansalliseksi metsästrategiaksi

Energiateollisuus ry:n lausunto luonnoksesta kansalliseksi metsästrategiaksi

Energiateollisuus ry (ET) kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Kansallisen metsästrategian luonnoksessa korostetaan erilaisten ihmiseen, ympäristöön ja talouteen liittyvien näkökulmien yhteensovittamista. Metsät ovatkin todetusti tärkeässä roolissa, kun ratkaistaan toimeentuloa, metsätaloutta, toimitus- ja huoltovarmuutta, ilmastonmuutosta, luontokatoa ja ihmisten terveyttä koskevia kansallisia ja kansainvälisiä haasteita. Strategian uudistaminen on välttämätöntä ilmastonmuutoksen hillinnän ja luonnon monimuotoisuuden turvaamisen näkökulmasta, mutta myös Venäjän toiminnan aiheuttamasta toimitus- ja huoltovarmuutta korostavasta näkökulmasta. Uudet tiedot metsiemme nielujen huolestuttavasta kehityksestä puoltavat osaltaan strategian uudistamistarvetta.

Maamme energian kulutuksesta lähes 30 prosenttia perustuu lähinnä metsäteollisuuden sivuvirtoihin perustuviin puupolttoaineisiin. 2020-luvulla osuus ei ainakaan pienene viimeistenkin sähköä ja kaukolämpöä tuottavien yhteistuotantovoimalaitosten siirtyessä pois fossiilisista polttoaineista käyttämään puupolttoaineita. ET:n mielestä onkin siten tärkeää, että metsästrategia osaltaan mahdollistaa kestävien puupolttoerien saatavuuden energian tuotantoon. Erittäin tärkeitä puupolttoainelähteitä ovat metsäteollisuuden sivuvirtojen (puru, kuori ja hake) ohella myös uudistushakkuiden hakkuutähteet sekä nuoren metsän hoidon yhteydessä kerättävä pienpuu. Puupolttoaineiden saatavuuden varmistamisen ohella metsästrategian tulee mahdollistaa voimakkaassa kasvussa olevan tuulivoiman sekä siihen liittyvien voimajohtojen rakentaminen.

Luku 2 Toimintaympäristö

Strategialuonnoksessa korostetaan aivan oikein metsäsektorin keskeistä roolia energiaomavaraisuuden turvaamisessa ja pidemmän aikavälin vihreässä siirtymässä. Mikäli ilmaston lämpeneminen halutaan pysäyttää, kaikki käytössä olevat keinot ovat tärkeitä. Metsistä saatavan bioenergian tarve säilyy korkeana vähintäänkin koko 2020-luvun, mutta mahdollisesti myös paljon pitempään. Puupolttoaineilla on jo merkittävästi korvattu, ja tullaan mm. toimitus- ja huoltovarmuussyistä korvaamaan fossiilisia polttoaineita ja turvetta. Poltolle vaihtoehtoisten teknologioiden tutkimus ja kehitys tuottaa innovaatioita, mutta kuten esimerkiksi maassamme toteutettujen geotermisen energian pilottihankkeiden tekniset ja kannattavuushaasteet osoittavat, uuden teknologian kaupallistaminen ottaa aikansa.

Strategialuonnoksessa kiinnitetään huomiota EU:n politiikkatoimien merkityksen voimistumiseen. EU:lla ei ole yhteistä metsäpolitiikkaa, mutta metsiin ja metsien hyödyntämiseen liittyviä asioita käsitellään kuitenkin esim. ilmasto-, energia- ja ympäristöpolitiikassa, joissa EU:lla on toimivaltaa yli kansallisen päätöksenteon. Metsiin liittyvissä EU-politiikkatoimissa ovat korostuneet luonnon monimuotoisuuteen ja hiilen sidontaan liittyvät tavoitteet. ET:n mielestä on ensiarvoisen tärkeää, että Suomi pitää puolensa EU-tason sääntelyn valmistelussa ja on osaltaan vaikuttamassa tasapainoisten ratkaisujen löytämisessä. On tärkeää, että paitsi

metsiin liittyvät ympäristönsuojelulliset tavoitteet toteutuvat, niin myös metsien taloudelliseen käyttöön sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla liittyvät tavoitteet toteutuvat. Esim. parhaillaan keskustelussa oleva EU:n ennallistamisasetus ei nyky muodossaan välttämättä edusta Suomen kannalta parasta mahdollista ratkaisua.

Luku 3 Tahtotila

Metsästrategialle valittu visio ”Kasvavaa hyvinvointia metsistä ja metsille” tiivistää mielestämme osuvasti ihmisen, talouden ja ympäristön keskinäisriippuvuuden sekä vastuullisuuden ja kestävyysliittävien arvojen voimistumisen. Mielestämme on myös tärkeää luonnoksen tavoitteen tunnistaa, että kyseessä on kasvustrategia, jossa luodaan kestävää hyvinvointia ja talouskasvua samanaikaisesti.

Metsästrategialuonnoksen päämäärät ovat kannatettavat ja ylätasolla ohjaavat tavoiteltavan vision suuntaan. Lopulta kyse on päämäärien saavuttamiseksi suunniteltavien toimenpiteiden toteutuksesta. Valitettavasti strategialuonnos jää näiltä osin vajaaksi toteutuksen konkretian puuttuessa.

Luku 4.1 Hankesalkku ja 4.2 Kärkihankkeet

Strategialuonnoksen kärkihankkeet muodostavat kattavan ylätason kokonaisuuden strategian vision, päämäärien ja tavoitteiden saavuttamiseksi. Myös monet kärkihankkeisiin esitetyt toimenpiteet kuvauksineen ja vaikutusarvioineen ovat perusteltuja. Sen sijaan ongelmaksi muodostuu toimenpidelistauksista puuttuva konkretia: Kuka tekee, milloin tekee, millä resursseilla tekee ja miten onnistumista mitataan? Strategiaa tulee ehdottomasti kehittää vastaamaan em. kysymyksiin. Muuten on vaarana, että metsästrategia jää vaikutuksiltaan tussahdukseksi. Siihen meillä ei kansakuntana ole varaa.

Energia-alan näkökulmasta on tärkeää, että Metsien kasvu -kärkihankkeeseen sisältyy toimenpiteinä mm. nuoren metsän hoito sekä tuhkalannoituksen edistäminen. Vastaavasti Elonkirjoa talousmetsissä -kärkihankkeeseen sisältyvät luonnon monimuotoisuutta ja hiilensidontaa vahvistavat toimenpiteet ovat tärkeitä mm. energia-alan biodiversiteettikartan toteuttamisessa. Metsäalan uudistuminen -kärkihankkeen toimenpiteistä energia-alan kannalta tärkeitä ovat mm. paikkatietojen tarkkuutta ja saatavuutta parantavat toimenpiteet, työkalujen kehittämiseen liittyvät toimenpiteet sekä tietenkin kaikki toimenpiteet, joilla lisätään tietoa metsäalan vaikutuksista ympäristöön ja yhteiskuntaan.

Muuta kommentoitavaa

Lisätietoja: Jari Kostama, jari.kostama@energia.fi, 050 3011 870